

ЗАСТОСУВАННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ

Ніщович І.Р., Семеняк А.В.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Широке використання в навчальному процесі сучасних симуляційних технологій стало важливим сегментом підвищення лікарської кваліфікації в медичних закладах вищої освіти (ЗВО).

Симуляція дає змогу замінити реальний досвід, розширити його за допомогою керування процесами, інтерактивного занурення в основу процесів, моделювання реальних ситуацій.[1].

Методи симуляційних технологій навчання активно використовуються сьогодні в сучасній медичній практиці. Суть цього навчання полягає в тому, що практично всі студенти беруть участь у процесі симуляційного навчання, пізнання, у тісній взаємодії з викладачами. Вони можуть зрозуміти й обговорити неясні елементи пізнання, що вони при цьому знають і думають, виразити себе в навичках та роботі.

У сучасних умовах немає можливості вільної роботи з хворими, не часто трапляються ті патологічні процеси, що необхідні для вивчення теми заняття.

Ці проблеми можна вирішити шляхом впровадження симуляційних методів навчання на віртуальних пацієнтах та впровадження розвитку університетських клінік.

Під час навчання в медичному ЗВО студенти запам'ятовують:

- ✓ 5 % — з лекційного матеріалу;
- ✓ 10 % — того, що самостійно прочитали в сучасних підручниках;
- ✓ 20 % — з побаченого на власні очі;
- ✓ 50 % — з почутого та побаченого одночасно;
- ✓ 70 % — з проблеми, що обговорюється й одночасно записується;
- ✓ 80 % — з практичної роботи зробленої власноруч;
- ✓ 90 % — з того, що роблять і обговорюють одночасно;
- ✓ 95 % — з моментів, які самі засвоїли та проводять навчання інших. [2].

З огляду на вищенаведене та досвід використання симуляційних методів у «Навчально-тренінговому центрі симуляційної медицини», створеного на базі Буковинського державного медичного університету, ми побачили підвищену цікавість і бажання в студентів до навчання та поглиблення якості засвоєння матеріалу. Робота з фантомами, тренажерами

та симуляційне навчання студентів та лікарів-курсантів є необхідним напрямком у системі безперервної професійної освіти.

У своїй діяльності ми широко використовуємо симуляційні методи навчання, діалоги, дискусії, фантомні відпрацювання практичних навичок. Після правильного відпрацювання на тренажерах практичні навички можуть бути повторені на симуляційних пацієнтах (роль яких грають самі студенти) та хворих. Завданням викладача залишаються розвиток ініціативи, контроль правильності відпрацювання практичної навички, засвоєння матеріалу, стимулювання навчальної діяльності.

Викладачами проводиться моделювання перебігу різних сценарії акушерсько-гінекологічних клінічних ситуацій та хвороб, контроль правильності мислення та виконання дій щодо надання невідкладної допомоги.

Для цього на кафедрі акушерства та гінекології створена низка різних симуляційних сценаріїв невідкладних станів та хвороб, які під час проведення заняття (іспитів ОСКІ) контролюється викладачем із наступним оцінюванням, обговоренням неправильно виконаних моментів, помилок. Роль віртуального пацієнта при цьому виконують самі студенти імітуючи невідкладний стан у пацієнта. Усе це дає змогу удосконалити практичні навички, моделі поведінки медперсоналу при виникненні критичних ситуацій у клініці, вільно проводить курацію та обстеження хворої (вагітної) у стаціонарі та жіночій консультації.

Під час проведення практичних занять ми проводимо обговорення та розбір дискусійних питань. Це дає змогу студентам навчитися аналітичному мисленню, поєднувати теоретичні знання з практикою, розв'язувати актуальні проблемні завдання, приймати правильні рішення, дискутувати між собою та викладачем, що буде також мати важливе значення для практичної діяльності майбутнього фахівця.

За даними деяких авторів (Гостимский А.В., 2014), через рік після проведеного симуляційного навчання, 72 % студентів впевнено виконали практичні навички, а ті, що не навчалися, позитивні результати показали лише у 12 % (у 88 % випадків допускали грубі помилки у виконанні маніпуляцій).[3].

Симуляційне навчання має переваги в порівнянні з традиційною системою підготовки. Це можливість об'єктивної реєстрації параметрів виконаних професійних дій кожним студентом, відпрацювання навичок без ризику для пацієнтки.

Лікарі різних спеціальностей потребують виконання і відпрацювання невідкладних станів в акушерстві та гінекології — тимчасової та повної

зупинки маткових кровотеч, проведення вагінального дослідження та акушерського обстеження, прийом нормальних пологів, виділення посліду, серцево-легеневої реанімація новонароджених. Симулятори дають можливість відпрацювання та точного відтворення клінічних симуляційних сценаріїв і можливість адаптувати ситуацію для кожного студента.

Незважаючи на це при наданні допомоги пацієнткам у невідкладних станах, проводячи спостереження за її станом (в умовах максимально наближених до реальних), багато хто зі студентів був дезорієнтований. У деякого при цьому проявилися лідерські якості учасників команди, які, взявши ініціативу у свої руки, домагалися позитивних результатів для всієї команди і, як результат, — 100 % надання допомоги віртуальним пацієнткам.

Відсоток помилок в алгоритмах дій студентів, що проходили тренінг першими склав 45 %, а тих, хто вже спостерігав за діями попередніх — 50 %. Однак, при повторних симуляціях на наступних заняттях кількість помилок значно знизилася. Студенти самостійно вказували на помилки інших, вчилися проводити аналіз своїх, обстоювали правильність своїх дій.[4, 5].

Застосування фантомів у навчанні студентів призводить до кращого засвоєння теоретичної та оволодіння практичної частини, які необхідні в практичній діяльності.

Впровадження симуляційних сценаріїв є перспективними шляхами удосконалення підготовки студентів знаннями й навичками, дасть змогу досягти більшої самостійності, потреби оволодіння професійними знаннями та навичками.

Завдяки впровадженню сучасних симуляційних сценаріїв та сучасних методів навчання на кафедрі акушерства та гінекології значно покращується засвоєння теоретичного та практичного навчального матеріалу студентами, лікарями-інтернами, що дає змогу розвивати в них творчо-аналітичне мислення. А все це підвищує їхню мотивацію до подальшої роботи та практичного навчання.

Список використаних джерел

1. Фіра Д.Б. Симуляційне навчання студентів як один із перспективних методів формування та вдосконалення професійних хірургічних навичок у майбутніх лікарів. / Медична освіта. — 2017. — № 4. — С.58–61
2. Придатко О.В., Ренкас А.Г. Дослідження ефективності та аспекти впровадження інтерактивних засобів навчання в організацію навчального процесу ЛДУБЖД. Збірник наукових праць Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Львів — 2010.
3. Гостимский А.В. Фантомно-симуляционное обучение студентов медицинских вузов / А.В.Гостимский, В.Н.Федорец, О.В.Лисовский,

И.В.Карпатский, Ю.В.Кузнецова, и др.// Виртуальные технологии в медицине. — 2014. — № 2. — С.50

4. Ніцович І.Р., Семеняк А.В. Симуляційне навчання на кафедрі акушерства та гінекології. / Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Медична симуляція — погляд у майбутнє» (Впровадження інноваційних технологій у вищу медичну освіту України). — 19.02.2021. — С.150–152.

5. Семеняк А.В., Ніцович І.Р. Роль симуляційного навчання в підготовці лікаря. / Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Медична симуляція — погляд у майбутнє» (Впровадження інноваційних технологій у вищу медичну освіту України).- 19.02.2021.-С.179–180.

**СИМУЛЯЦІЯ: НАВЧАЛЬНИЙ РЕСУРС ДЛЯ ЯКІСНОГО
ЛІКУВАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ ПАЦІЄНТІВ**
**Овчіннікова Т.С., Смандич В.С., Буряк О.Г., Лучик Є.Р., Сирбу Н.П.,
Маковський В.О.**

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

За підтримки проєкту Erasmus+ KA2 CBHE № 618812-EPP-1–2020–1-GE-EPPKA2-CBHE-IP SAFEMED+ «Simulation in Undergraduate MEDical Education for Improvement of SAFETY and Quality of Patient Care» / «Симуляційне навчання в медичній освіті для підвищення безпеки та якості обслуговування пацієнтів»

Симуляційне навчання студентів та лікарів за допомогою різноманітних тренажерів, манекенів і стандартизованих пацієнтів уже давно знайшло своє місце в якісній практичній підготовці кваліфікованих спеціалістів у багатьох країнах світу. Наразі Україна також спрямовує свою увагу на важливість інноваційних технологій у галузі сучасної медицини для підготовки конкурентоспроможних кадрів та для надання якісної кваліфікованої допомоги на всіх рівнях. Завдяки впровадженню цих новітніх систем освіти створюються максимально наближені до реальності умови відпрацювання необхідних фахових практичних навичок, а також здобуття майстерності без заподіяння шкоди реальним пацієнтам.

Для практичного лікаря існує неоціненна низка переваг при використанні симуляції в якості основного етапу здобуття необхідних маніпуляційних навичок. Вони полягають у можливості реєстрації параметрів виконуваних дій, а тому об'єктивному оцінюванні швидкості прийняття рішень і визначенні кількості помилок протягом навчання, що